No. 1238 Zaterdag 21 September 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 20 September.

Columbia en de Vredesconferentie.

Hoe meer wij de beraadslagingen van de Haagsche Vredesconferentie volgen, hoe minder we er van begrijpen.

Kennelijk was de bedoeling: daar de oorlog nu eenmaal een niet te vermijden, noodzakelijk kwaad scheen, ten minste dat kwaad tot zijn kleinste verhoudingen terug te brengen, met andere woorden de gruwelen van den oorlog zooveel mogelijk te beperken.

Dat dit inderdaad de bedoeling was, blijkt hieruit, dat zeker drie kwart der beraadslagingen zijn gewijd aan voorstellen om den oorlog met meer menschelijkheid dan tot dusver te voeren.

Maar bij die beraadslagingen blijkt meer en meer dat, wanneer de afschaffing van den krijg als een utopie moet worden beschouwd, een meer humane reglementeering een nog grooter utopie moet heeten.

Onder die beraadslagingen heeft zich den heeren vertegenwoordigers namelijk een nieuw gezichtspunt geopend. En dat nieuwe gezichtspunt leeren we kennen uit een verklaring, die een invloedrijk militair gedelegeerde van een Europeesche groote mogendheid moet gedaan hebben aan een correspondent van de „Köln. Volkszeitung".

Volgens dien correspondent zou bedoelde vertegenwoordiger hem gezegd hebben, dat de pogingen om den oorlog te humaniseeren, bijzonder geschikt zijn om precies het tegendeel te bewerken van wat er mee beoogd wordt.

Met hoe minder consideratie de oorlog gevoerd wordt, zoo meende hij, in hoe korter tijd hij de grootste jammeren veroorzaakt, hoe gauwer er kans bestaat dat een der oorlogvoerende partijen het opgeeft en daardoor aan den oorlog spoedig een einde gemaakt wordt. In den oorlog onmenschelijk te werk gaan, komt neer op den strijd bekorten en dit is weer zijn jammeren en gruwelen verminderen. Uit dit nieuwe gezichtspunt beschouwd, is dus de grootste humaniteit in den oorlog juist de hoogste inhumaniteit.

De verhandelingen der conferentie bewijzen dat dit inderdaad veler meening is. De president, de heer Nelidoff, heeft zelf in een commissiezitting, waar het, op voorstel van de Vereenigde Staten, ging om de vrijwaring van den bijzonderen eigendom ter zee, verklaard, dat dit voorstel juist het tegendeel zou bewerken van wat het beoogde: „De handel", zoo drukte hij zich woordelijk uit, „kon misschien de vrees voor den oorlog verliezen, ja, dien zelfs menigmaal op de een of andere wijs wenschen uit te lokken, daar bij het uitbreken van oorlog dikwijls genoeg ook handelsbelangen mee in 't spel zijn."

En ook vertegenwoordigers van andere staten hebben nu en dan tamelijk duidelijk te verstaan gegeven, dat zij juist in de hardheden van den oorlog een verdedigingsmiddel zien, dat ze niet willen prijsgeven.

In het bijzonder plaatsen de kleine staten zich op dat standpunt, zooals op de meest krasse manier gebleken is uit het optreden van den vertegenwoordiger der republiek Columbia.

Het was in de zitting, waar een voorstel van de Vereenigde Staten tot afschaffing van de kaperij werd behandeld.

Nadat de heer Triana, de afgevaardigde van Columbia, de eigenaardige positie van zijn land had uiteengezet, ging hij volgenderwijze voort:

„Nu is het duidelijk, dat voor een land als het onze, dat bijna geen handelsmarine bezit en maar een kleine oorlogsvloot, die echter in tijden van gevaar versterkt worden kan, bij de bewilliging in de afschaffing der kaperij voor ons alles te verliezen en niets te winnen is. Het is niet minder duidelijk dat een mogendheid, die een vloot bezit en een groote handelsmarine, die zij onmogelijk in alle deelen van den oceaan zal kunnen beschermen, meer geneigd zal zijn met ons oorlog te voeren als zij weet, dat wij ons door aanneming van het voorstel van den heer Choate de handen gebonden hebben en dat wij niet in staat zijn represailles uit te oefenen, die geweldig en heel kostbaar konden worden. Het recht, dat het voorstel van den heer Choate wenscht af te schaffen, beteekent dus voor ons een element van verdediging. Als nu de heer Choate ons zegt, dat dit recht een overblijfsel is van de oude piraterij, dan is dat waar; maar niet minder waar is dat de oorlog de georganiseerde moord is. Wij willen dit recht toch immers maar voor het oogenblik handhaven, waarop het normale leven heeft opgehouden; en juist voor dit oogenblik, waarop de rechtvaardigheid verdwijnt om alleen door geweld vervangen te worden, waarop de barmhartigheid haar oogen omsluiert en waarop het brutale geweld de opperste wet is, kunnen wij ons de handen niet binden."

Men kan den Columbiaan van zijn standpunt moeilijk ongelijk geven. Maar als werkelijk, zooals uit de verhandelingen der conferentie de meening de overhand krijgt, dat de oorlog niet fel genoeg kan gevoerd worden en elke verzachting feitelijk maar vererging van het oorlogsgevaar is, dan weten we waarlijk niet wat ze nog langer hoeven te beraadslagen.

Vrees dat een oorlog te humaan gevoerd zal worden, hoeft er wezenlijk niet gekoesterd te worden in onzen tijd van gestadige volmaking van moord- en vernielingstuigen.

Wij dachten dat het er op deze tweede Vredesconferentie voornamelijk om te doen zou zijn, de gruwelen van den oorlog te verzachten; daartoe toch strekten kennelijk de vele voorstellen, in dien geest door de onderscheiden staten ingediend.

Maar nu blijkt de hooge vergadering meer en meer tot het inzicht te komen, dat veeleer de oorlog zoo inhumaan mogelijk moet gevoerd worden juist in het belang van de humaniteit.

Uit dit nieuwe gezichtspunt beschouwd, kunnen natuurlijk alle verzachtingsvoorstellen gerust opgeborgen worden, kunnen de heeren de beraadslagingen sluiten en zich naar hartelust aan de vele diners en feestelijkheden vergasten, hun ter verpoozing van den zwaren arbeid aangeboden.

Ook zonder hun bemoeiingen zullen de eerstvolgende oorlogen waarschijnlijk nog barbaarsch genoeg zijn.

De Gelderl.

CORRESPONDENTIE.

Aruba.

11 Sept 1907.

Gisterenavond is de Heer Gouverneur per „Christiansted" wederom naar Curaçao teruggekeerd. Maandagavond was de boot reeds binnen, doch ondervond eene kleine stoornis door de vele schuiten, die in de haven liggen, waarvan er niet één aan den steiger meerde. Een oogenblik zat zij op het droge en stoomde na zich losgewerkt te hebben, verder de haven in, waar zij het anker liet vallen.

Gedurende de zeven dagen, dat de gouverneur hier vertoefde, heeft hij wederom gelijk gewoonlijk het geheele eiland bezocht en niet vergeten de scholen der Eerw. Zusters een bezoek te brengen. Het schijnt, dat hij wel voldaan is met het onderwijs daar gegeven. Bij het bezoek aan de scholen hier aan de Playa waren wij tegenwoordig. Er werd goed Hollandsch gelezen, geschreven en gesproken. Het rekenen, dat in het Hollandsch werd gehouden, was prachtig. De Gouverneur kon dan ook niet niet nalaten zijn voldoening daarover publiek te uiten.

Maandagavond was Z. H. E. G. uitgenoodigd tot het bijwonen van een feestavond gegeven in het schoolgebouw van het gouvernement door eenige Heeren, die hier eene vereeniging gevormd hebben om nu en dan eenige voorstellingen te geven om zoodoende wat afwisseling in ons eentonig leven te brengen. De uitnoodiging werd met genoegen aangenomen.

Om 8 uur begon de feestelijkheid met het spelen van een klein orkest waarna door eenige kinderen het tooneeltje werd opgevoerd: *Drieërlei overwinning*, dat zeer goed gelukte. Daarna kwam wederom een muziekuitvoering, waarop het drama volgde: *De Boodschapper, of Loevenstein in 1570*, historisch drama in vijf bedrijven. Ook dit drama moet zeer goed gepeeld zijn.

Na afloop van dit drama riep de gouverneur de heeren J. Peiliker en J. Schrils bij zich en bedankte hen voor den genoeglijken avond.

Doch er was nog een redenaar op de planken verschenen: de Heer Leonardo Henriquez. Dit slotstuk stond niet op het programma, maar werd er op verzoek van hem zelf bijgevoegd. Men meende, dat hij den gouverneur zou dankzeggen voor het bijwonen van dezen feestavond. Daarom was het of een stortbad van ijswater op allen neerviel, toen hij in een rede, die plus minus 20 minuten duurde, het Gouvernement beschuldigde van onrecht te plegen aan ons eiland door alles te weigeren, wat men met recht konde verlangen. Alle rekwesten om verzoek tot degelijke werken tot vooruitgang van Aruba werden afgewezen. De wegen zijn in zeer slechten staat. Verlichting bedroevend, haven onbruikbaar, enz. enz. enz. Ten slotte natuurlijk een verzoek aan Z. H. E. G. om eindelijk eens toe te geven aan de wenschen der ingezetenen van Aruba en te geven, wat zij zoo hoogst noodig hebben tot bloei van hun eiland.

Wij hebben het stuk niet gehoord, doch geven slechts weer, wat wij van verschillende personen vernomen hebben en wij zijn zeer blijde er niet bij tegenwoordig geweest te zijn, want zonder dralen zouden wij op datzelfde oogenblik tegen zulk een rede geprotesteerd hebben. Zoo een stuk kan misschien goed zijn om in de pers gepubliceerd te worden, of den inhoud er van te zeggen aan den gouverneur bij een private audientie, waarvoor gelegenheid gegeven is, maar niemand zal die redevoering goedkeuren in een publieke vergadering, waar de Gouverneur als gast verschijnt. Wij staan verwonderd, dat de Gouverneur die geheele redevoering heeft aangehoord en niet bij het eerste onheusche woord de zaal heeft verlaten: dat had na-

Feuilleton.

LOSSE GREPEN
UIT
CURAÇAO'S VERLEDEN.

XII, 5.

Achteruitgang en Bloei van den Handel op Curaçao in de XVIIIe Eeuw.

Al het aangevoerde materiaal is zonder twijfel ruim voldoende bewijskracht voor mijn stelling, dat het in die jaren hoogst bedroevend met onze kolonie gesteld was. Edoch, datzelfde document van Gouverneur I. Faesch en dergelijke der volgende jaren teekenen ook den achteruitgang van Curaçao met zoo duidelijke woorden, dat ik niet kan nalaten, de desbetreffende zinsneden hier nog een plaats te geven. Behalve de reden om God te danken, zegt de Gouverneur: „dat dit land althans nog groote reedenen heeft van ter deeser „tyt te moeten klagen, ZOO OVER „HET VERVAL VAN DERSELVER „COMMERCIE EN ZEEVAART, ALS „OVER DE CONTINUEELE SCHA„DENS, DIE HAAR IN DERSELVE „DAGELYKX OVERKOMEN. (Pl. 1742. No. 53.)—

Het jaar daaraanvolgend kondigde de landvoogd opnieuw een bededag aan tegen den 23 Oct. uit dankbaarheid, dat „deeses lands inwoonderen...... nog mogen jouisseeren van de dierbare panden van vryheit en religie, niettegenstaande de troubles in Europa ende in deze Americaansche gewesten, in welke het vuur des oorloghs op zijn ergste woedende is." Tevens drukte hij hen op het hart, met de rampen, die onse geallieerdens, vrienden en geburen nu seedert drie jaren naar den anderen (achtereen) hebben moeten ondergaan", hun voordeel te doen, „leerende uit de exempelen onser gebnuren de tyt uyt te koopen, dewyle de dagen boos zyn; te meer naar dien de kastydende roede van den Reghtveerdigen Righter van Hemel en van Aarde nogh in 't geheel niet van ons geweeken is, slaande den koopman met disfortuyne in zyne traffiquen, den zeeman met rampspoeden, elende en slavernye in zyne navigatie, ende den landman met schadelijke droogtens, die eene nadeeligen oogst voorspellen ende duurte in de levensmiddelen prognosticeeren, zoo alle dezelve rampen en aaneengeschakelde elende uyt welke deeses lands ruïne is te voorsien, niet met ernstige en hertgrondige gebeeden van de kastydende hand Godes werden afgesmeekt,...... erkennende onse nietigheyt ende elende ende de crisis, in welke wij ons jegenswoordigh van rontsomme bevinden, uyt welke wij niet als door de sterke ende formidable kraght van den Almaghtigen kunnen werden geredt ende gereleveert, hem biddende dat zijne barmhertigheyt ons wil bekroonen met voorspoed en welvaard als in de dagen van ouds...... biddende al verders voor de beveiliging onser zeevaart, voor eenen ryken oogst van graanen tot praeservatie van schadelyke en duure tyden, die deeses lands inwoondren zoude uytputten en in deese crisis voor meerdere rampen bloot stellen, dat alle slavernye ende incarceratie den zeeman niet verder mogen quellen ende verdrucken,

tuurlijk eenige opschudding gegeven maar zou een flinke afstraffing geweest zijn voor den redenaar. Doch gelijk het nu gegaan is, was het veel beter; de gouverneur heeft zich bedwongen en de opschudding is achtergebleven, die des te grooter zou geweest zijn, wijl verreweg de meesten der aanwezigen het hollandsch van den Heer HENRIQUEZ niet hebben verstaan. Men vond het wel vervelend na afloop van een drama, dat over twaalven duurde, nog te moeten luisteren naar een redevoering, die men niet verstond, maar schikte zich toch in zijn noodlot. Toen men later vernam, wat er eigenlijk geschied was, heeft niet een der aanwezigen het gesprokene beaamd. Allen protesteeren er tegen. Het was toen de gelegenheid niet om zoo iets te debiteeren. De Heeren, die dezer avond hadden voorbereid, zullen wel veel spijt gevoelen iemand het woord gegeven te hebben, vóór dat zij wisten wat er gesproken zou worden.

BONAIRE.

Rincon, 16 Sept.

Het was bekend geworden, dat heden Maandag ZExc. de Gouverneur en zijn gezelschap Rincon zoude bezoeken. Reeds ten 8 uur 's morgens verzamelde zich een groote menigte met hoog in de lucht wapperende vlaggen en een geïmproviseerd muziekkorps op den weg om Z. H. E. G. te begroeten. Het geduld werd lang op de proef gesteld. De reden van het lang oponthoud was, dat onderweg op de hoogte van *Piedra Cruz* werd halt gehouden en de Heeren eenige bergen beklommen om een geschikte plaats uit te zoeken voor een vuurtoren, om stranding van schepen, zooals verleden jaar met de *Lockhart*, te voorkomen. Voor hetzelfde doel had de Gouverneur Zaterdags te voren een tocht gemaakt naar de plantage *Bolivia* van den Heer BODENBURG HELLMUND, en de *Boca Spelonk* onderzocht. Eerst over 10 uur kwam de Gouverneur op Rincon aan en werd onder begeleiding van de menigte en de muziek stapvoets voortgereden tot aan de R. K. School, waar een hollandsch welkomstlied door de kinderen aan ZHEG. werd toegezongen, de lokalen bezocht, de vorderingen der kinderen werden nagegaan. Na een oogenblik verpoozens in de pastorie werd een wandeling gemaakt door het dorp, enkele tanki's in oogenschouw genomen, en nadat ZHEG. een bijzondere gift voor de armen en een gift ter tractatie der schoolkinderen en ter belooning der ijverigsten hunner met een eerste inlage op de Postspaarbank had geschonken, werd de rit ten half één voortgezet naar Slagbaai, van waar men met de politieboot naar Kralendijk zou wederkeeren. Het volk van Rincon is dankbaar voor de hulp hun in de laatste jaren van gouvernementswege geschonken door het graven der tanki's en putten, en het regelen van den dividivi-pluk en -verkoop; van daar die spontane ovatie aan den Gouverneur gebracht. Het is te hopen, dat de aandacht van het Bestuur op Rincon moge gevestigd blijven.

Kralendijk 18 September.

Donderdagavond 13 September kwam de H. E. G. Heer Gouverneur met gezelschap hier aan. Vrijdag werd de Gouvernements-school bezocht, Zaterdag de *Boca Spelonc*, waar de nieuwe vuurtoren moet worden opgericht. Maandag ging de tocht naar Rincon en Slagbaai. Over zee keerde het gezelschap met de recherche-boot naar Kralendijk terug. Deze tocht werd in 3 uren tijds afgelegd, zoodat men tegen half zeven 's avonds weder in de stad was. Dinsdagmorgen werden de R. K. Scholen bezocht, alwaar de Gouverneur opnieuw zich kon overtuigen, dat het Bijzonder R. K. Onderwijs toch werkelijk goed is. Meermalen gaf Z.H.E.G. blijken van zijne groote tevredenheid, welke betuiging des avonds aan het officieel diner, wat den ambtenaren was aangeboden, nogmaals werd herhaald. De Gouverneur schonk f10 om 20 spaarbankboekjes voor de schoolkinderen aan te schaffen.

Woensdag werd de plantage Rooi Lamoentji bezocht.

—Verleden week heeft zich Vrijdagavond iemand laten opsluiten in het pakhuis der GEBR. HERRERA en heeft daaruit voor een waarde van ± f 30 ontvreemd. Geld zelf werd later niet gemist.

—Ook had hier een ongeluk plaats door het ontploffen van een cartouche, gevuld met dynamiet. Iemand wilde van deze cartouche een kokertje maken; denkende, dat de dynamiet reeds uitgewerkt was, begon hij de cartouche te bewerken, met het treurig gevolg dat deze in zijn hand aan stukken vloog door het ontploffen van de dynamiet. De vingers van de linkerhand bekwamen eenigen letsel.

Ingezonden Stukken.

DE RAAD VAN POLITIE.

Mijnheer de Redacteur,

In Uwe nummers van 7 en 14 September komt een stuk voor van iemand van St. Martin, handelende over den Raad van Politie.

In genoemd stuk wordt het voorstel gedaan, het aantal leden van den Raad van Politie uit te breiden tot vier leden. Ik zou den inzender echter willen vragen, zou hij werkelijk denken, dat zulks bij de tegenwoordige regeling iets zou uitwerken? Misschien, dat het op St. Martin anders gesteld is dan hier op Bonaire. Ik twijfel er echter aan, of schoon ik het weer zou gaan denken, daar de inzender verderop zegt, dat de Raad van Politie een vrij uitgebreide macht heeft. Zooals het hier op Bonaire is, is het bepaald treurig. Leest men het Regeeringsreglement goed door, dan zou men wel denken, dat de macht nogal uitgebreid is en dat de leden van dien Raad veel voor hun eilanden zou'en kunnen doen.

De Raad wordt echter niet in zijn rechten erkend en daar nu ook de hoogste autoriteit in de Kolonie van meening is, dat de leden zich vrijwel met niets te bemoeien hebben, is dat de reden, dat ik ook onmiddelijk bedankt heb langer lid van genoemden Raad te blijven.

Ik zal hier eenige artikels bespreken,

Art. 124 van het R.B. zegt: De Raad dient wegens alle zaken, het eiland betreffende, den Gouverneur van berigt en raad.

Er staat duidelijk: wegens *alle* zaken het eiland betreffende

Nu vraag ik, hoe is het mogelijk, dat de Raad den Gouverneur van berigt en raad kan dienen, als hij niets te weten krijgt?

De uitlegging, die er hier aan gegeven wordt is, dat de Raad alleen advies heeft te geven, als de Gezaghebber zulks zulks noodig oordeelt, dus niet over *alle* zaken het eiland betreffende.

Daar de Gezaghebber het gewoonlijk te min vindt, om het advies van den Raad in te winnen, wordt de Raad ook nooit gehoord en is dus art. 124 een doode letter.

Art. 126 van hetzelfde Reglement zegt: Hij drijft schouw over alle wegen, straten, bruggen, dijken, waterleidingen en andere openbare werken des eilands

Men zou zoo denken, dat de Raad nogal iets zou kunnen doen, doch wat is practisch het geval?

Een of tweemaal 's jaars mogen de leden met den Gezaghebber meegaan om de wegen te inspecteeren. Zij hebben echter niets te vertellen. Zij mogen wel zeggen dezen weg vind ik slecht, doch het staat geheel en al aan den Gezaghebber, te beslissen welke er in orde gemaakt zullen worden. Eveneens is het gesteld met de bruggen, dijken, enz.

Daar ieder particulier, die met den Gezaghebber uit rijden gaat, toch wel het recht zal hebben te mogen zeggen, dezen of dien weg vind ik slecht, komt het mij voor „dat practisch de leden van den Raad niets meer te zeggen hebben, dan een particulier en dat art. 126, zooals het uitgelegd wordt, overbodig is.

Art. 127 zegt: Hij heeft het oppertoezicht over het armwezen en laat zich door hen die de openbare armenkassen beheeren, jaarlijks rekening en verantwoording van hun beheer doen.

Hier geeft de Gezaghebber aan wien hij wil een bon af, betaalbaar bij den Administrateur. De Raad mag dan aan het einde van het jaar nazien, of de Administrateur niets meer dan de bons heeft uitbetaald. Een fraai oppertoezicht voorwaar. Overal ter wereld beslist het opperbestuur aan wien en hoeveel uitgekeerd zal worden. Hier mag de Raad dat niet, en oordeelen of het geld besteed wordt zooals het moet zijn is dus onmogelijk.

Art. 117 zegt: De Gezaghebber wordt in de uitoefening van het *dagelijksch* Bestuur bijgestaan door twee Landraden.

Daar de Raad maar twee of drie maal per jaar wordt bijeengeroepen, begrijpt men gemakkelijk, dat er van bijstaan in de uitoefening van het *dagelijksch* bestuur geen sprake is kan zijn.

De uitlegging is dan ook al weer, even als bij art. 124, „slechts in het geval als de Gezaghebber het noodig oordeelt.

Men ziet uit dit alles, dat de Raad niets in te brengen heeft en de leden beschouwd worden als figuranten.

Nu wordt er wel gezegd, det de Begrooting toch in den Raad behandeld wordt, doch dat geeft ook al niets. De Gezaghebber maakt de Begrooting op en daarna mogen de Landraden hun meening daarover zeggen. Gestemd wordt er niet en verandering mogen de leden er ook niet in brengen. Alles is en blijft de Gezaghebber.

Blijft het dus zooals het nu is, dan zal het niets geven, ook al wordt de Raad van Politie uitgebreid tot een Raad van 1000 leden.

Het eenigst afdoend middel is, den eilanden eigen Bestuur te geven, zooals de steden en dorpen in Nederland hebben; dan zal het Moederland ook niet zooveel behoeven bij te passen.

U, Mijnheer de Redacteur, dankzeggende voor de opname,

Hoogachtend

UEd. Dw. Dnr.

H. J. C. B. HELLMUND.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

De Fransche Kabel berichtte dezer dagen, dat in de *Osservatore Romano* een Encycliek verschenen was van Z. H. Paus PIUS X, handelende over het modernisme in den Katholieken Godsdienst.

Wij begrijpen uit dit kort bericht, dat de nieuwe Encycliek een bevestiging en verklaring wezen zal der onlangs Veroordeelde Stellingen en vooral gericht zal wezen tegen het Neo- of Reform-Catholicisme door Prof. SCHELL in Duitschland en ABBÉ LOISSY in Frankrijk voorgestaan en verbreid.

Havennieuws.

Van 1—16 September zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	23
Goeletten	33
Bijlanders	15
Totaal	71 schepen,

of weer 9 schepen meer dan in de eerste twee weken van September 1906.

Red „D" Line.

In dank ontvangen van de Agenten, de Heeren RIVAS FENSOHN & Co. een nieuwen dagwijzer voor vertrek en aankomst dezer booten gedurende het laatste kwartaal van dit jaar.

De *Maracaibo* en *Zulia* komen nu voortaan vast op Dinsdag aan.

De „Christiansted"

De *Christiansted* zou nog niet naar de Bovenwindsche eilanden vertrekken, omdat zij wachten moet op den Heer VAN GROL, Gezaghebber van St. Eustatius, opdat Z.H.E.G. gelegenheid zou hebben onmiddelijk naar zijn eiland te vertrekken.

St. Jozefs-Kring.

Deze kring van jongeren zal in den loop der volgende week zich komen voorstellen aan het Publiek. De *Kleine*

---

maar dat de Goeddoende Godt wil verleenen een vrye uytkomst der gevangenen, ende een eynde van alle verdruckinge ende persecutien, die ons van buyten én overkomen ende aangedaan zijn geworden."

Het jaar 1744 bracht geen uitkomst, noch hoop op gunstiger tyden. Zoo mogelijk nog treuriger gestemd was de toon der proclamatie van 9 Sept. Wel was Curaçao „zeedert weynige jaaren kraghtdadigh aangegroeyt in 't getal van inwoonderen", doch dit maakte de zorg van het Bestuur in deze kritieke tydsomstandigheden des te grooter nu „genoeghzaam gantsh Europa en America werd gedruckt door 't vuur van den alvernielenden oorlogh, door welke in weynige jaren oneyndigh veel Christenbloed gestort, veele landen, steeden en familien zijn geruïneert, ende derselver welvaart ten proye is gestelt voor haere vyanden, waarvan de ingekomene tydingen nogh dagelykx verergeren, ende niet zonder reedenen te vreesen is, dat de Staat der Vereenigde Neederlanden onse genadige Souverainen in deselver Conquesten ende buitenlandsche Colonien dikwijls schielyker, als men zigh zoude mogen imagineeren, eene invasie van vyanden ende benydlers van onse ruste en welvaart hadde te dughten." Want reeds veel inwoorders van het eiland hadden door dien oorlog geducht te lyden gehad, den koopman bij uytsteck, die wel reeden heeft tot weenen, omdat niemand zyn waaren koopt, den zeeman, resorteende onder een land, dat in vreede leeft, dogh die overal, waar hij sigh wend om de zee te bebouwen en onser aller welvaart te zoeken, werd gejaagt, gevangen, gerooft en in derselver commercie gefrustreert' daar nogh veritabel nog vijand nogh vervolger is, en den landman met aanhoudende droogtens ende schraale gewassen. „Daarom spoort hij hen aan tot een gemeenschappelijk gebed, opdat:" de koophandel en zeevaart bloeijende magh zijn als in de dagen van ouds, ende ons land verquickt mag worden met gezegende reegens, ende dat die van een rijken oogst moogen werden gevolght." De volgende maand was er evenwel reeds gevaar voor gebrek aan meel, want verdere afgifte van paspoorten tot den uitvoer van meel ter negotie werd verboden, alleen als gewone provisie en proviandeering ten dienste der navigeerende schepen werd voorloopig nog toegestaan. (Pl.1744, No. 108).

Met voorbijgaan van de twee volgende jaren, waar over geen berichten uit het Koloniaal Archief ons ten dienste staan, geef ik hier, kort saamgevat uit een zeer breedvoerige proclamatie van ruim 10 foliobladzijden, den toestand op ons eiland i. d. 16 Januari 1747 als volgt weer: stremming van de scheepvaart, weinig voortgang van de vredesonderhandelingen der Mogendheden, voortwoeden van den oorlog, tweedracht in Holland, treurige toestand van ons eiland, rondom geruchten van oorlog, achteruitgang van den handel, geringe vooruitzichten voor de toekomst" den soberen oogste van de nogh op 't veld staande graanen, de algemeene grasseerende ziektens en qualen, waardoor meede deeses lands inwoonderen door de kastijdende hand Godes werden besoght," terwijl zij bovendien" als benevelt zitten in een diepe zorgeloosheyt en als geen aght slaande op de dreijgende roede des Allerhoogsts, niet considereende onse verre afstand van Europa tot het verkrijgen van hulptroepen van buijten, zoo wij eens onverwacht werden overrompelt, aarselende zelfs veelen alhier tot de contributie en voortzetting der middelen van onse zoo necessaire defensie, ende zigh flatteerende met vreede ende ruste, die de Liefdadige Godt ons nu al vier en daartigh jaaren verleent, dogh niet eeuwig belooft heeft".

Wat echter niet verwacht was, gebeurde.

Het jaar 1748 bracht ten lange leste den vurig gewenschten vrede, die door de Mogendheden te Aken geteekend werd en hier met blijde ingenomenheid den 3 September van dat jaar vernomen en 14 dagen later door de bevolking, tevens als het jubileumfeest van den vrede van Munster in 1648, met een algemeene dank-, vast- en bededag gevierd werd. (Pl. 1748, No. 111.)

Met het volste recht dus mogen ook deze bladzijden van de Geschiedenis van Curaçao tot opschrift dragen: „Een veelbewogen tijdperk." (1).

Noot 1. — Vgl. het artikel van den Heer J. H. J. Hamelberg, „Een veelbewogen tijdperk." (1795—1804.) Eerst Jaarverslag van het Geschied-, Taal-, Land-en Volkenkundig Genootschap op Curacao, bl. 24.

R. E.

St. Jozefs-Kring houdt de jongens, die de Eerste H. Communie hebben gedaan, bijeen, totdat ze kunnen worden opgenomen onder de St. Jozefs-Gezellen. Het middelpunt dezer kring is de Eerw. Frater RICARDUS, van wien alle leiding uitgaat. Bij de Openbare Prijsuitdeeling konden wij reeds meermalen zijn buitengewonen tact om met jongens om te gaan bewonderen, alsmede zijn zeldzame gave om hen op te leiden tot uitstekende zangers. Met vreugde begroetten wij zijn plan om met zijn jongens voor het voetlicht te komen. Wat FR. RICARDUS levert mag gehoord worden. Het Drama in 5 akten *„Sebastian"* zal menigen ouder lokken tot bijwoning der voorstellingen die 25, 27 en 29 September a. s. zullen gegeven worden in een der zalen van het St. Thomas-College.

Wij wenschen de Kleine St. Jozefs-Kring een schitterend debuut; aan belangstelling zal het niet ontbreken.

De Troonrede.

Ditmaal was de fransche kabel, bizonder attent. Reeds Donderdagmorgen konden wij in het *Diario del Comercio* lezen, dat H. M. Koningin WILHELMINA persoonlijk de Kamers der Staten Generaal op Dinsdag 17 dezer had geopend. In de troonrede kondigde H. M. aan: Grondwetsherziening, Kieswetherziening, Verbetering der kustverdediging, Gedeeltelijke drooglegging van de Zuiderzee, Verzekering der arbeiders tegen ongevallen, Verscherpte vleeschkeur.

Volgens dit belangrijk program van actie zullen de Kamers wel spoedig non-actief worden wegens den val van een of anderen Minister, het aftreden van het heele Ministerie, of ontbinding der Kamers. Reeds de Grondwetsherziening alleen zal daartoe voldoende zijn.

Of ook dit jaar werd herhaald, dat er een Mijnwet voor Curaçao in aantocht is, staat niet vermeld.

De Manoeuvres.

Dinsdag a. s. zullen de troepen onzer Landmacht groote manoeuvres uitvoeren in de benedendistricten. Voorgesteld zal worden, alsof de vijand op Westpunt geland ware. Daartoe zal Maandagmiddag een gedeelte der troepen onder leiding van Luitenant ZIMMERMAN zich per ~~*Olympia* naar Westpunt begeven,~~ Maandagnacht, tegen den morgen marcheert een ander gedeelte onder leiding van Luitenant SCHUTTE tot aan Plantage DANIEL, even voorbij den Kleinen Berg. Daar wordt gecampeerd en den nacht doorgebracht. Dinsdag zullen dan de eigenlijke manoeuvres plaats hebben en de troepen verder trekken tot *Sta Martha* en *Sta Cruz*. Woensdag keeren de troepen gezamenlijk naar de stad terug.

Benoeming.

In de *St. Cr.* van 26 Aug. bevat het Koninklijk Besluit, waarbij de Heer J. SUTHERLAND benoemd wordt tot lid van den Kolonialen Raad der kolonie Curaçao.

Onze oprechte, welgemeende geluk wenschen!

De Gelderland.

Het gerucht gaat, dat dit oorlogsschip nog niet van Suriname kon vertrekken wegens te lagen waterstand van de Surinamerivier.

Dergelijke gekheid mag het schip later wel niet uithalen, als de reorganisatie van politie is doorgevoerd en wij hier zijne hulp binnen drie dagen noodig hebben.

Uitvoer.

Gisteravond verraste ons „De Curaçaosche Courant" met den Staat van Uitvoer gedurende het tweede kwartaal van dit jaar.

	2de kwaartal.		1se kwaartal.
Curaçao	f 98,179		f 101,962
Aruba	104,122.23	*1	167,203.60 *2
Bonaire	84,651.89		30,233.84
St. Martin	8,652,99½		4,737.33
St. Eustatius	4,827.75		5,312.13
Saba	2,546.97½		2,567.42½

*1 Phosphorzure Kalk niet medegerekend.
*2 „ „ wel „

Van Curaçao werd uitgevoerd aan *strohoeden* ter waarde van

1ste Kwartaal	2de Kwartaal.
f 88,623	*f* 71,087

Aan dividivi.

Van Curaçao	*f* 3,626.
Van Aruba	938,40
Van Bonaire	7,148.82

Aan aloë.

Van Aruba	*f* 37,932.
Van Bonaire	5,211.30

Katoen.

Van St. Martin	*f* 3,365.25
Van St. Eustatius	32.

Zout.

Van Curaçao	*f* 3,472
Van Bonaire	3,788
Van St. Martin	4,941.87½

Vee van St. Martin.

Runderen	*f* 1,845
Varkens	414
Kalveren	300

Inspectiereis.

Gisteren avond is de Gouverneur met bijbehoorend Gezelschap van Bonaire terug gekeerd. De *Christiansted* voerde den blauwen wimpel in top ten teeken dat geen saluutschoten behoefden gelost te worden.

Regenval.

Gedurende de maand Augustus

		mM.
Fort Amsterdam		19.3
Plantage	Savonet	25
„	Knip	11.7
„	Klein Sta. Martha	9,7
„	Siberie	20
	Cas Chikitoe	7,3
„	Gr. St. Joris	10,3
„	Fuik	7.4
„	Sta. Rosa	14.2
	Beekenburg	15,3
„	Noordkant	9

Onder-officieren kegelclub Alle Negen

Zaterdag 14 Sept. jl. had de aangekondigde huishoudelijke onderlinge kegelwedstrijd voor de onder-officierenclub Alle Negen, volgens programma in het Militair Tehuis plaats. De kegelbaan en bijbehoorende terreinen waren voor deze gelegenheid met groen en vlaggen versierd.

Precies 8 uur werd de kapitein-commandant J. E. HINRICHS met gevolg door de feestcommissie binnengeleid, waarop BOSKALJON's militaire kapel den feestmarsch liet hooren.

De kapitein nam het woord om de talrijke aanwezige militairen en particuliere autoriteiten, onder wie ook aanwezig waren kapitein I. VAN LIER Ez. met de officieren van de Scherpschutters, en Leden, die op de tribune met hunne dames hadden plaats genomen, welkom te heeten ter gelegenheid van de opening dezer nieuw aangelegde kegelbaan.

De welkomsrede van den kapitein-commandant werd onder het aanbieden van den eerewijn door den Voorzitter van Alle Negen, den Conducteur der Artilerie H. MANUEL, beantwoord, waarbij hij tevens zijn dank betuigde aan kapitein en officieren, commissie van het Militair Tehuis, voor den steun en medewerking ondervonden, in het bijzonder daar waar het geldt, zoowel onderofficieren als minderen militairen een uitspanning te bezorgen, ten einde zooveel mogelijk afwisseling te brengen in het garnizoen. Spreker sprak den wensch uit, dat de verschillende takken op „sportgebied", ingevoerd door kapitein HINRICHS, meer en meer beoefend zouden worden en ZEG. er met voldoening op mag terugzien. Ook aan den commandant der Scherpschutters en enkele particulieren werden dank betuigd voor hunne medewerking en tegenwoordigheid.

De kapitein hiertoe uitgenoodigd wierp den eersten bal, hetwelk door alle aanwezige officieren gevolgd werd.

Alsnu nam de wedstrijd een aanvang.

Niettegenstaande de opgewekte muziek werden er zeer weinig houten geworpen.

De uitslag van den personeelen wedstrijd was als volgt:

1 prijs Sergeant J. P. DE VRIES.
2 „ Serg. majoor C. J. v WERKHOVEN.
3 „ Sergeant C. J. C. KOENEN.
4 „ „ G. v. D. HORST.
5 „ „ P. DE HOOS.

In deze wedstrijd werd de poedelprijs behaald door den sergeant AUGUST WINTERHOFF.

Een Wedstrijd A.

In dezen wedstrijd, waar slechts een prijs te behalen was, viel deze ten deel aan Sergeant J. P. DE VRIES.

Een Wedstrijd B.

Aangeboden door Commandant en Officieren C. Scherpschutters, winner C. J. C. KOENEN.

Een extra-prijs beschikbaar gesteld door den Sergeant DE VRIES werd behaald door den fourier H. C. C. DE JONGH.

Na afloop van den wedstrijd werden de prijzen door Kapitein HINRICHS uitgereikt, waarbij Z.E.G. aan ieder een extra woord bedacht in verband met den gewonnen prijs.

De leden en eenige genoodigden vereenigden zich en vertoefden nog eenige uren onder gezellig samenzijn.

In en op de bijbehoorende à la giorno verlichte terreinen van het Militair Tehuis bewoog zich gedurende den geheelen avond een talrijk publiek.

Naar aanleiding dat H. M. oorlogsschip „Gelderland" steeds aan het varen is, hebben de Leden van dien bodem nog geen gelegenheid gehad zich op de oefeningsavonden en wedstrijden met hun collega's te meten. Wij wenschen met diens binnenkomst het eenigen tijd in het Schottegat rust mag nemen.

Ten slotte kunnen wij de onderofficierenclub Alle Negen gelukwenschen met haar tweede uitvoering, die als goed geslaagd beschouwd kan worden en door meerderen mag gevolgd worden.

Haaienvangst.

In de haven van St. Thomas, waar men zeer grooten last van haaien heeft, is de officier van een schip op de gedachte gekomen, de haaien te vangen en met dynamiet te dooden.

Er werd aan een haak een stuk spek van vijf pond bevestigd. De haak bestond uit ijzer van een vinger dikte. In het spek werd een dynamietpatroon verborgen, waaraan een electrische geleiding werd verbonden. Het duurde niet lang of een haai van twaalf voet leugte dook op, wierp zich op den rug en verslond het lekkere beetje. Op 't zelfde oogenblik werd de dynamietpatroon tot ontploffing gebracht en de haai werd uit elkaar geslagen. Op die wijze werden acht haaien onschadelijk gemaakt.

Later beproefde de officier haaien door electriciteit te dooden. Weer werd een stuk spek aan een haak bevestigd, en dit aas met een geleiddraad in verbinding gebracht met de dynamo op 't schip. Ook nu liet een hongerige haai niet lang op zich wachten. Toen hij het stuk spek greep, werd er een electrische stroom van 200 volt door den kabel gezonden. De uitwerking was, dat het dier als razend met zijn staart op het water sloeg. Zeven honderd vijftig volt waren noodig om 't dier te dooden.

De negers haalden den dooden haai

aan land en aten hem lekkertjes op. Beter dat zij den haai verorberen, dan dat de haai hen opeet.

Ingezonden Mededeelingen.

"Cuidado con las Medicinas Perniciosas"

Los médicos condenan unanimemente el uso de las emulsiones que contienen Creosota ó Guayacol. Es bien sabido que estas sustancias cuando se toman mezcladas con el Aceite de Higado de Bacalao irritan el estómago y los reñones, entorpecen la buena nutrición y por las frecuentes evacuaciones que causan, producen el rápido aniquilamiento de los enfermos

El Dr. Parsons, un distinguido especialista de la Ciudad de México, dice á este respecto: "Refiriéndome al valor germicida de la Creosota, cuando se le administra á enfermos tuberculosos, incorporada á preparaciones de Aceite de Hígado de Bacalao, declaro: que los experimentos químicos y la observación cuidadosa de un gran número de casos, han demostrado que cualquiera que sean los resultados benéficos que los enfermos puedan recibir del uso de la Creosota y otras sustancias irritantes, estos resultados los nulifican los efectos perniciosos que ejercen tales drogas en el estómago.

Es un hecho bien conocido que la asimilación fácil y completa de los alimentos es de la mayor importancia en el tratamiento de las enfermedades que se caracterizan por denutrición y de las cuales es tipo la Tuberculosis. Se sabe tambien que el Aceite de Higado de Bacalao, perlectamente emulsionado, es uno de los mejores reconstituyentes. Por eso es que los más distinguidos especialistas prescriben hoy las emulsiones de Aceite de Hígado de Bacalao que no contienen Creosota ú otras sustancias irritantes, que ocasionan el desórden de las funciones digestivas.

De las diferentes preparaciones de Aceite de Higado de Bacalao, yo prefiero la Emulsión de Scott que fabrican los Sres. Scott & Bowne de Nueva York."

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar-en Beleenbank* van den 1sten Maart ber 1906 t|m 31 Augustus 1906, onder N°. 5850 U, t|m N°. 3904 W, zal plaats hebben op DONDERDAG den 3den October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 18n. September 1907.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

LET OP!

Ondergeteekende neemt hierbij de vrijheid het geeërd publiek zijne diensten aan te bieden

J. L. C. MONSANTO,
Praktizijn.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO